

L-Eżami għad-Dhul fl-Iskola Nazzjonali tal-Isport 2022

IT-TMIEN SENA

IL-MALTI

IL-HIN: Siegħa u nofs

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

Il-Marki	
Il-Kitba	Il-Fehim mill-Qari
_____	_____
30 marka	20 marka

Aqra sew dan li ġej:

- Ikteb ismek u kunjomok.
- Jekk tiegħu żball, ingassah pulit u erġa' ikteb.
- Qis li ma tħalli xejn barra.
- Qabel tikteb it-twegiba, ifhem sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi twegiba, halliha vojta u kompli l-oħrajn. Imbagħad erġa' ppruvaha fl-aħħar.

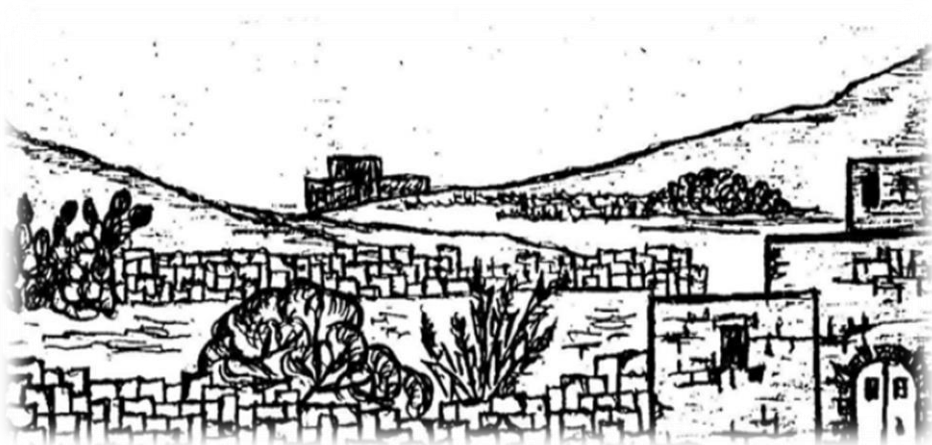
Ikteb madwar **250 kelma** dwar **wieħed** minn dawn is-suġġetti.

- a. L-ambjent li nixtieq ngħix fih.
- b. Dakinhar setgħet ġietni aghar.
- ċ. Il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tad-dinja digitali.
- d. Ma stajttx norqod.

Aqra sewwa din is-silta u wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

Għal Hajja Aħjar

Marjo kien lest għal kolloxx meta ħalla r-razzett f'Għawdex. Hu ried jagħmel minn kolloxx biex jintrefa' mill-ghaks li trabba fih. U rnexxielu. Fl-Awstralja daħal

jaħdem mill-ewwel f'fabbrica taż-żraben u qatt ma falla ġurnata xogħol għalxejn. Kif kien jgħid huwa stess, fl-Awstralja sar nies. Ta' sitta u għoxrin sena ltaqa' ma' Carmen, tfajla Maltija, u żżewwiġha. Ftit wara kellhom l-uniku iben, Mark, li kien l-aħħar stilla biex is-suċċess ta' hajjet Marjo jkun komplut. Marjo kien kiseb dak kollu li ħolom bih 'il bogħod mir-razzett u r-raba' ta' missieru u ommu. U, għalkemm iż-żmien għadda u Marjo qatt ma reġa' ra l-familja, kien jikkonsla li l-akbar saġrificċju ta' hajtu ma kienx għalxejn. Ommu u missieru xtaqu jarawh ħafna fl-aħħar snin ta' hajjithom, imma l-ewwel minħabba x-xogħol u mbagħad minħabba l-familja, Marjo ma kellux żmien li jitlaq mill-Awstralja għal ftit ġimgħat jew xhur. (par. 1)

Meta kitbitlu oħtu kienet qaltlu li missieru kien baqa' jaħdem ir-raba' sa dakinhar li miet. Marjo beka jiftakar lil missieru jikkumbatti man-natura, saġf u xitwa. Kien jithassar lill-imsejken ommu, tqum kmieni u tinzel fil-maqjel tan-nagħaġ u l-mogħoż biex tagħliffhom u taħlibhom u tagħmel il-ġbejniet għal ftit soldi. Hu ma kienx hekk. Kien jaħdem bil-ħin, eżatt mit-tmienja ta' filghodu sal-erbgħa u nofs; paga tajba kull ġimgħa u meta l-prinċipal jgħidlu biex jagħmel siegħa xogħol aktar, jithallas sew tagħha. Il-ħajja tar-razzett minn tluġħ sa nżul ix-xemx ma kellha x'taqsam xejn mal-ħajja tiegħu fl-Awstralja, imfassla siegħa b'siegħa mal-arloġ li la jimminka minuta 'l quddiem u lanqas lura. (par. 2)

Wara dawk is-snin kollha, it-tifkira ta' dik il-ħajja f'dak ir-raħal f'Għawdex bdiet tiċċajpar u ssir bħal ħolma, b'waqtiet minnha jisfumaw għalkollox. Illum iħares b'ċerta nostalgija u jipprova jiftakar pass b'pass it-targiet li mill-għorfa ta' fuq kienu jwassluh f'intrata żgħira fuq naħa waħda b'wesgħat ta' silla tħammur u n-naħa l-oħra magħzuqa lesta għaž-żriġħ u jibqa' tiela' telgħa żgħira kollha ġebel b'żewġ firxiet ta' raba' oħra. Taħthom, fuq ix-xaqliba l-oħra, kien hemm biċċa art żgħira mdawra, minn naħa waħda b'ħajt tas-sejjeħ u min-naħa l-oħra b'ringiela qasab li kien ħawwel missieru biex għamel ħajt għar-riħ. Kien kiber u sar folt u kien ikennen l-imxietel tal-ħass u t-tadam mill-qilla tar-riħ. F'waħda mill-irkejjen kien hemm kaxxa biex in-naħal jagħmel l-għasel fiha. Ftit 'il hemm kien hemm nixxieġha bl-ilma frisk. Kienet timla l-bir żgħir fil-ġenb tal-għalqa. Din l-istampa f'għajnejn Marjo kienet id-dinja ta' tfulitu. (par. 3)

(silta ta' Joe Axiaq meħuda minn *Spiralli* maħruġ mill-Għaqda Letterarja Maltija)

Wieġeb dawn il-mistoqsijiet.

1. Xi rnexxielu jagħmel Marjo hekk kif emigra lejn l-Awstralja?

_____ (marka)

2. *l-akbar saġrificcju ta' ħajtu* (par. 1) X'kien dan is-saġrificcju ta' Marjo?

_____ (marka)

3. X'jurik fl-ewwel paragrafu li Marjo kien ħaddiem biežel?

_____ (marka)

4. Ikteb il-fraži minn paragrafu 1 li turi li ħajjet Marjo fl-Awstralja kienet saret tajba.

_____ (marka)

5. Għaliex Marjo qatt ma rahom aktar 'l ommu u 'l missieru?

_____ (2 marki)

6. Semmi **zewġ** affarijiet mill-ħajja ta' omm u missier Marjo f'Għawdex u **zewġ** affarijiet oħra mill-ħajja ta' Marjo fl-Awstralja biex turi d-differenza.

_____ (4 marki)

7. Minn paragrafu 3 semmi **tliet** tifikiriet mit-tfulija ta' Marjo meta dan kien joqgħod Għawdex.

_____ (3 marki)

8. X'kien ħawwel missier Marjo biex jilqa' r-riħ mill-imxietel tal-ħass u t-tadam?

_____ (marka)

9. Taħseb li d-deċiżjoni ta' Marjo li jemigra lejn l-Awstralja kienet deċiżjoni tajba? Għaliex?

_____ (3 marki)

10. Mill-paragrafu indikat fil-parentesi, sib kelma/frazi li tfisser l-istess bħal:

a. ma jibqax fil-faqar (par. 1) _____

b. għajn tal-ilma (par. 3) _____

ċ. tifkiriet tal-imġhoddi (par. 3) _____ (3 marki)

TMIEM